

ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНА ПОЛІТИКА

УДК 330

<http://doi.org/10.5281/zenodo.4415456>

ПУЗИРЬОВА П.В.

Основні фактори впливу на процес формування та розвитку інноваційного потенціалу інтегрованих структур бізнесу

Предметом дослідження є теоретичні та методичні основи визначення основних факторів (чинників) впливу на процес формування інноваційного потенціалу інтегрованих структур бізнесу.

Метою дослідження є дослідження основних факторів, що впливають на процес формування та розвитку інноваційного потенціалу інтегрованих структур бізнесу в сучасних ринкових умовах.

Методи дослідження. При написанні статті використано загальнонаукові та спеціальні методи дослідження економічних явищ і процесів щодо формування та розвитку інноваційного потенціалу інтегрованих структур бізнесу.

Результати роботи. В результаті написання статті було проведено, комплексний аналіз стану інноваційної діяльності інтегрованих структур бізнесу (ІСБ) в Україні, який дозволив виявити основні зовнішні та внутрішні фактори, що впливають на реалізацію і розвиток інноваційного потенціалу ІСБ. Було встановлено, що найбільш повну і чітку класифікацію факторів, які впливають на інноваційний потенціал ІСБ, зосереджено на факторах внутрішнього і зовнішнього середовища, які, у свою чергу, сприяють чи перешкоджають інноваційній діяльності. На підставі вивчення наукової літератури з проблем дослідження середовища інноваційної діяльності, було проведено критичний аналіз факторів впливу на інноваційну діяльність, представлених різними науковцями і виявлені, при цьому, перспективи подальших наукових розвідок, дають змогу вдосконалити класифікацію факторів впливу на інноваційну діяльність ІСБ. Тому, враховуючи результати проведеного критичного аналізу, на підставі розглянутих вище класифікацій, дані фактори було доповнено використанням такої групи факторів, які впливають на процес формування та розвитку інноваційного потенціалу ІСБ.

Галузь застосування результатів. Економіка, інноваційний менеджмент, управління підприємством, інноваційна діяльність підприємства, потенціал підприємства, стратегічне управління.

Висновки. Встановлено, що практично всі фактори зовнішнього середовища відносяться до неконтрольованих з боку ІСБ і його підрозділів, тобто навіть самий вигідний інноваційний проект може зазнати невдачі через негативний вплив «стихійних» чинників. Проте, на нашу думку, варто приділити увагу факторам, що стримують або прискорюють розробку та впровадження інновацій, а також ті, що мають вплив на глобальному, макро-, мезо- та мікрорівнях. Система факторів,

що впливають на формування та розвиток інноваційного потенціалу ІСБ, залежить, насамперед, від обраних класифікаційних ознак. З огляду на це, було запропоновано класифікацію основних факторів впливу на процес формування і розвитку інноваційного потенціалу інтегрованих структур бізнесу, яка складена з використанням методу багатокритеріальної класифікації. Дослідивши різні підходи науковців до виділення факторів, що впливають на процес формування і розвитку інноваційного потенціалу інтегрованих структур бізнесу, зроблено висновок про те, що лише детальне вивчення кожного із факторів забезпечить повну й об'єктивну інформацію, необхідну для досягнення стійкого, ефективного розвитку інноваційного потенціалу інтегрованих структур бізнесу.

Ключові слова: фактори, формування, розвиток, інноваційний потенціал, інтегровані структури бізнесу.

ПУЗЫРЁВА П.В.

Основные факторы влияния на процесс формирования и развития инновационного потенциала интегрированных структур бизнеса

Предметом исследования являются теоретические и методические основы определения основных факторов воздействия на процесс формирования инновационного потенциала интегрированных структур бизнеса.

Целью исследования является исследование основных факторов, влияющих на процесс формирования и развития инновационного потенциала интегрированных структур бизнеса в современных рыночных условиях.

Методы исследования. При написании статьи использованы общенаучные и специальные методы исследования экономических явлений и процессов по формированию и развитию инновационного потенциала интегрированных структур бизнеса.

Результаты работы. В ходе написания статьи был проведен комплексный анализ инновационной деятельности интегрированных структур бизнеса (ИСБ) в Украине, который позволил выявить основные внешние и внутренние факторы, влияющие на реализацию и развитие инновационного потенциала ИСБ. Было установлено, что наиболее полную и четкую классификацию факторов, влияющих на инновационный потенциал ИСБ, сосредоточено на факторах внутренней и внешней среды, которые, в свою очередь, способствуют или препятствуют инновационной деятельности. На основании изучения научной литературы по проблемам исследования среды инновационной деятельности, был проведен критический анализ факторов влияния на инновационную деятельность, и обнаружены, при этом, перспективы дальнейших научных исследований, которые позволят усовершенствовать классификацию факторов влияния на инновационную деятельность ИСБ. Поэтому, учитывая результаты проведенного критического анализа, на основании рассмотренных выше классификаций, данные факторы были дополнены использованием такой группы факторов, которые влияют на процесс формирования и развития инновационного потенциала ИСБ.

Область применения результатов. Экономика, инновационный менеджмент, управление предприятием, инновационная деятельность предприятия, потенциал предприятия, стратегическое управление.

Выводы. Установлено, что практически все факторы внешней среды относятся к неконтролируемым со стороны ИСБ и его подразделений, то есть даже самый выгодный инновационный проект может потерпеть неудачу из-за негативного воздействия «стихийных» факторов. Однако, по нашему мнению, следует уделить внимание факторам, сдерживающим или ускоряющим разработку и внедрение инноваций, а также имеющим влияние на глобальном, макро, мезо и микроуровнях. Система факторов, влияющих на формирование и развитие инновационного потенциала ИСБ, зависит, прежде всего, от избранных классификационных признаков. Учитывая это, было предложена классификация основных факторов влияния на процесс формирования и развития инновационного потенциала интегрированных структур бизнеса, которая составлена с использованием метода многокритериальной классификации. Исследовав различные

підходи учених к выделению факторов, влияющих на процесс формирования и развития инновационного потенциала интегрированных структур бизнеса, сделан вывод о том, что только детальное изучение каждого из факторов обеспечит полную и объективную информацию, необходимую для достижения устойчивого, эффективного развития инновационного потенциала интегрированных структур бизнеса.

Ключевые слова: факторы, формирование, развитие, инновационный потенциал, интегрированные структуры бизнеса.

PUZYROVA P.V.

The main factors of influence on the process of formation and development of innovative potential of integrated business structures

The subject of the research is the theoretical and methodological foundations for determining the main factors of influence on the process of forming the innovative potential of integrated business structures.

The aim of the research is to study the main factors influencing the process of formation and development of the innovative potential of integrated business structures in modern market conditions.

Research methods. When writing the article, general scientific and special methods of researching economic phenomena and processes for the formation and development of the innovative potential of integrated business structures were used.

Results of the investigation. In the course of writing the article, a comprehensive analysis of the innovative activity of integrated business structures (ISB) in Ukraine was carried out, which made it possible to identify the main external and internal factors affecting the implementation and development of the innovative potential of ISB. It was found that the most complete and clear classification of factors influencing the innovative potential of ISF is focused on the factors of the internal and external environment, which, in turn, facilitate or hinder innovation. Based on the study of scientific literature on the problems of researching the environment of innovative activity, a critical analysis of the factors influencing innovation activity was carried out, and, at the same time, prospects for further scientific research were found, which would improve the classification of factors influencing the innovation activity of the ISF. Therefore, taking into account the results of the critical analysis, based on the classifications discussed above, these factors were supplemented by the use of such a group of factors that affect the process of formation and development of the innovative potential of ISB.

Scope of the results. Economics, innovation management, enterprise management, enterprise innovation, enterprise potential, strategic management.

Conclusions. It has been established that almost all environmental factors are uncontrollable by the ISB and its subdivisions, that is, even the most profitable innovative project can fail due to the negative impact of «spontaneous» factors. However, in our opinion, attention should be paid to the factors that hinder or accelerate the development and implementation of innovations, as well as have an impact on the global, macro, meso and micro levels. The system of factors influencing the formation and development of the innovative potential of the ISB depends, first of all, on the selected classification features. Considering this, a classification of the main factors of influence on the process of formation and development of the innovative potential of integrated business structures was proposed, which was compiled using the method of multi-criteria classification. Having studied various approaches of scientists to highlight the factors that influence the process of formation and development of the innovative potential of integrated business structures, it was concluded that only a detailed study of each of the factors will provide complete and objective information necessary to achieve sustainable, effective development of the innovative potential of integrated business structures.

Key words: factors, formation, development, innovative potential, integrated business structures.

Постановка проблеми. У нестабільному зовнішньому середовищі інтегровані структури бізнесу (ІСБ) мають спрямовувати свої зусилля на утримання конкурентних позицій на ринку. За таких умов вони змушені постійно шукати нові, більш ефективні методи господарювання, відшукувати наявні резерви розвитку, знаходити нові ринки збуту власної продукції, а також постійно працювати над розробкою та впровадженням різноманітних інновацій, які зможуть забезпечити виживання інтегрованих структур бізнесу в умовах конкурентної боротьби. Тому, з метою ефективного функціонування інтегрованих структур бізнесу і забезпечення їх конкурентоспроможності необхідно якісно розвивати інноваційний потенціал. При цьому саме максимізацію інноваційної складової можна вважати головною умовою сталого розвитку інтегрованих структур бізнесу в сучасних динамічних реаліях, що вимагає від них приділяти велику увагу управлінню власним інноваційним потенціалом.

Аналіз досліджень та публікацій з проблеми. Вивчення питань щодо факторів (чинників) впливу на формування та розвитку інноваційного потенціалу інтегрованих структур бізнесу займаються багато вчених – економістів, серед яких: Ганущак Л. М. [1], Геєць В.П. [2], Жаровська Н.Ю. [3], Ілляшенко С. М. [4], Краснокутська М.В.[6], Кузьмін О. [7], Мединський В. Г. [8], Паламарчук Л.С. [9], Сидорчук І. П. [11], Твісс Б. [12], Федулова Л.І. [14], Шилова О. Ю. та Чермошнцева Є. С. [15], Шкарлет С. М. та Ільчук В. П. [16] та іншими. Проте, актуальність зазначених питань та недостатня їх висвітленість обумовлюють подальший розгляд даної теми.

Виклад основного матеріалу. Необхідною умовою формування і розвитку інноваційного потенціалу інтегрованих структур бізнесу в Україні є формування та розвиток відповідного інституційного середовища, що стимулює створення, освоєння і використання інновацій. Комплексний аналіз стану інноваційної діяльності ІСБ в Україні дозволив виявити основні зовнішні та внутрішні фактори, що впливають на реалізацію і розвиток інноваційного потенціалу ІСБ [5]. Тому, перш за все, розглянемо значення слова «фактор». В економічному словнику слово фактор (від лат. factor – той, що робить, виробляє) – рушійна сила, причина якого-небудь процесу, явища; суттєва обставина в будь-якому проце-

сі, явищі [13]. Іншими словами, фактор – це одна з основних умов, за якої відбувається явище або процес [9]. Досліджуючи проблеми інноваційного розвитку та його потенціалу, науковці виділяли цілу низку різних факторів і умов, що прискорюють або гальмують просування та впровадження інновацій. Так, Б. Твісс виділяє такі фактори, що визначають успіх інновацій: орієнтація на ринок, відповідність цілям організації, ефективна система відбору та оцінки проєктів, управління проєктами і контроль, джерела нових ідей, сприйнятливність організації до нововведень, індивідуальна і колективна відповідальність [12]. Л. І. Федулова, своєю чергою, розглядає фактори як загальні чинники, що формують ринок нововведень: державна участь в управлінні інноваційними процесами, рівень вилучення первинних доходів державою, стан ринкової інфраструктури, законодавство, ступінь інтеграції науки і виробництва, конкурентоздатність технологій на світових ринках, економічний розвиток країни [14].

В. М. Геєць виокремлює фактори, що визначають інноваційну діяльність підприємства як самостійну економічну одиницю [2]: місце господарюючого суб'єкта на ринку; економічне становище підприємства і його фінансовий стан; поєднання власних ресурсів підприємства; пільги, що підприємство одержує від держави; умови страхування й отримання гарантій від ризиків. Інші вчені, зокрема О. Кузьмін, Т. Кужда [7] виділяють такі фактори, які мають позитивний вплив на інноваційний потенціал підприємства: законодавчі; організаційно-управлінські; фінансово-економічні; техніко-технологічні; соціальні; екологічні; гуманітарні та інформаційні. Найбільш повну і чітку класифікацію факторів, що впливають на інноваційний потенціал ІСБ, представлено в праці В. Г. Мединського [8], де дослідник зосереджує увагу на факторах внутрішнього і зовнішнього середовища. Запропонований ним поділ факторів представлено на рис. 1.

Продовжуючи своє дослідження, В. Г. Мединський окремо ідентифікує фактори, що сприяють чи перешкоджають інноваційній діяльності. Ці фактори впливу представлено в табл. 1.

Проведений аналіз факторів, запропонованих різними вченими, дозволяє зробити такі висновки, відображені в табл. 2. На підставі вивчення наукової літератури з проблем дослідження середовища інноваційної діяльності, нами прове-

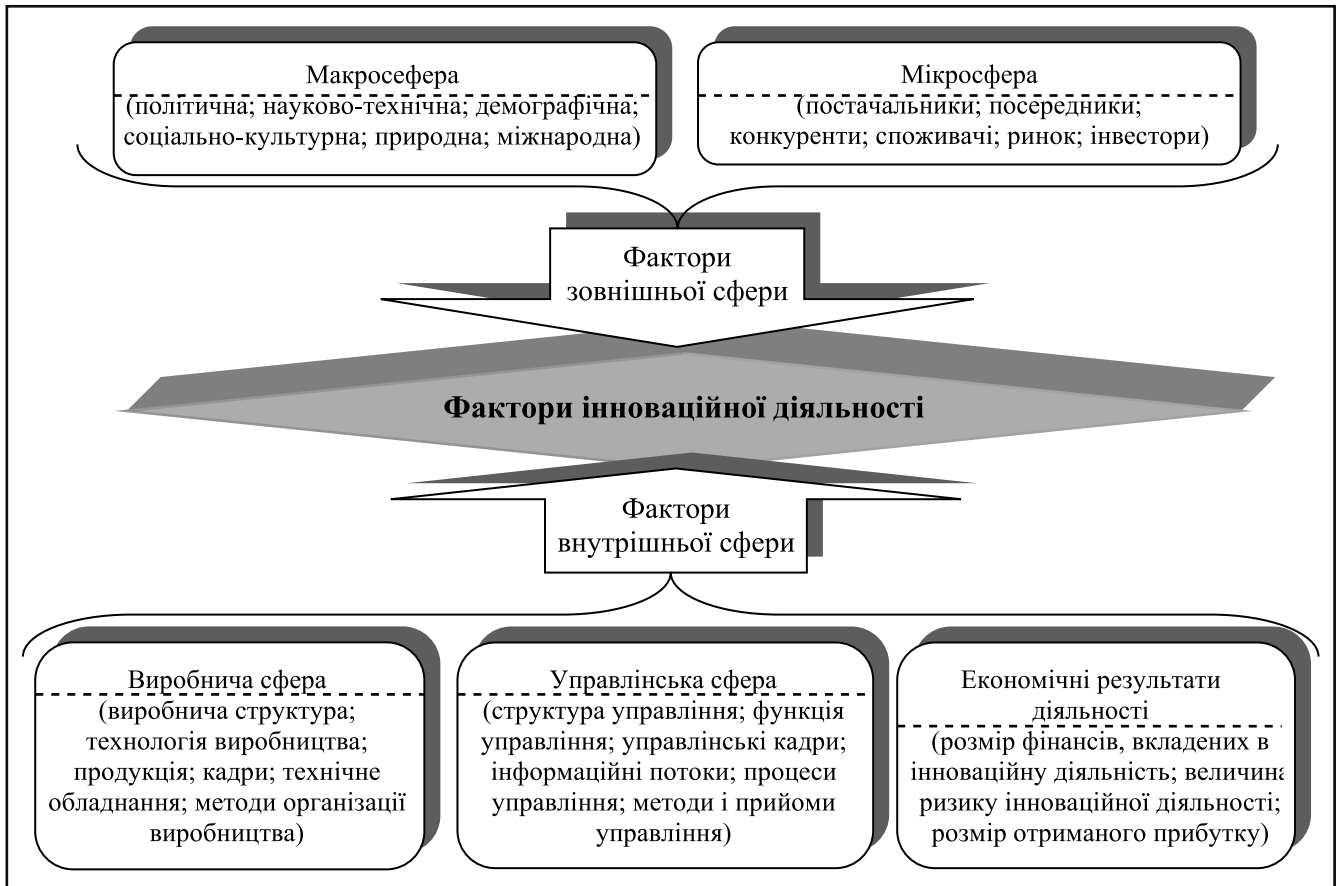

Рисунок 1. Фактори, що впливають на інноваційну діяльність за В. Г. Мединським [8]

Таблиця 1. Фактори впливу на інноваційну діяльність ІСБ

Фактори	Негативні фактори впливу на інноваційну діяльність ІСБ	Позитивні фактори впливу на інноваційну діяльність ІСБ
Економічні, технологічні	Нестача коштів для фінансування інвестиційних проектів; слабкість матеріальної, науково-технічної бази, застаріла технологія; відсутність резервних потужностей.	Наявність резерву фінансових, матеріально-технічних засобів, прогресивних технологій; необхідної господарської та науково-технічної інфраструктури.
Політико-правові	Політична нестабільність; обмеження, що виникають з боку антимонопольного і податкового законодавства; криміногенна обстановка.	Законодавчі заходи, що заохочують інноваційну діяльність, державна підтримка інновацій.
Організаційно-правові	Функціонально-орієнтовані структури; надмірна централізація; авторитарний стиль управління; домінування інтересів поточного виробництва.	Процесно-орієнтовані організаційні структури; демократичний стиль управління; матеріальне заохочення за інноваційну діяльність.
Соціально-психологічні і культурні	Опір нововведенням, які можуть викликати такі наслідки, як зміна статусу, необхідність пошуку нової роботи, перебудова усталених способів діяльності, порушення стереотипів поведінки, сформованих традицій; побоювання покарань за невдачу; опір всьому новому, що надходить ззовні.	Моральне заохочення, суспільне визнання; забезпечення можливостей самореалізації; нормальний психологічний клімат у трудовому колективі.

Джерело: узагальнено автором на підставі [8]

дено критичний аналіз факторів впливу на інноваційну діяльність, представлених різними науковцями. Варто також зауважити, що вияв-

лені під час здійснення аналізу певні обмеження наявних досліджень відкривають перспективи для подальших наукових розвідок, а також да-

ІННОВАЦІЙНО–ІНВЕСТИЦІЙНА ПОЛІТИКА

ють змогу вдосконалити класифікацію факторів впливу на інноваційну діяльність ІСБ. Узагальнені результати аналізу відображено в табл. 2.

Варто ще раз зазначити відсутність чіткої системи і однозначності в існуючих підходах до класифікації факторів впливу на інноваційну діяльність. Тому, враховуючи результати проведеного критичного аналізу, на підставі розглянутих вище класифікацій, ми пропонуємо доповнивши їх, зокрема, використовувати такі групи факторів, що впливають на процес формування та розвитку інноваційного потенціалу ІСБ: фактори зовнішнього впливу – включають фактори ділового середовища ІСБ, які не залежать від нього, мають прямий або опосередкований вплив, а також визначають напрями й обмеження інноваційного розвитку; фактори внутрішнього впливу – впливають на здійснення інноваційної діяльності ІСБ, залежать від його цілей і стратегії, обсягу та якості доступних ресурсів, інноваційного потенціалу, ефективності системи управління тощо.

Очевидно, що під час формування концепції розвитку ІСБ необхідно врахувати вплив усіх зовнішніх і внутрішніх факторів. Наголошуємо, що практично всі фактори зовнішнього середовища

відносяться до неконтрольованих з боку ІСБ і його підрозділів, тобто навіть самий вигідний інноваційний проєкт може зазнати невдачі через негативний вплив «стихійних» чинників. Проте, на нашу думку, варто розглянути і фактори, що стримують або прискорюють розробку та впровадження інновацій, а також ті, що мають вплив на глобальному, макро-, мезо- та мікрорівнях (рис. 2).

Система факторів, що впливають на формування та розвиток інноваційного потенціалу ІСБ, залежить, насамперед, від обраних класифікаційних ознак.

З огляду на це, пропонується класифікація основних факторів впливу на процес формування і розвитку інноваційного потенціалу інтегрованих структур бізнесу, яка складена з використанням методу багатокритеріальної класифікації (табл. 3) [3].

Дослідивши різні підходи науковців до виділення факторів, що впливають на процес формування і розвитку інноваційного потенціалу інтегрованих структур бізнесу, можна зробити висновок про те, що лише детальне вивчення кожного із факторів забезпечить повну й об'єктивну інформацію, необхідну для досягнення стійкого, ефективного розвитку інноваційного потенціалу інтегрованих структур бізнесу.

Таблиця 2. Результати критичного аналізу факторів впливу, представлених різними науковцями

Автор	Досліджені фактори	Не досліджені фактори
Б. Твісс [11]	Орієнтація на ринок, відповідність цілям організації, ефективна система відбору проєктів, ефективне управління проєктами і контроль, джерела нових ідей, сприйнятливості організації до нововведень, наявність відповідальності.	Здебільшого розглядає фактори, що визначають успішну реалізацію проєкту, а не чинники, що впливають на організацію інноваційної діяльності на підприємстві.
Л. І. Федулова [13]	Державна участь, рівень вилучення первинних доходів державою, ринкова інфраструктура, законодавство, ступінь інтеграції науки і виробництва, конкурентоспроможність технологій на світових ринках, економічний розвиток країни.	Більше уваги приділяє зовнішнім факторам, серед внутрішніх переважно розглядає організаційні та психологічні.
В. М. Геєць [2]	Місце підприємства на ринку, його економічне та фінансове становище, поєднання власних і залучених ресурсів, пільги, що підприємство одержує від держави, умови страхування.	Недостатньо уваги приділено технічним та організаційним факторам (внутрішнім), а також зовнішнім факторам.
О. Кузьмін, Т. Кужда [6]	Фактори, що сприяють і перешкоджають інноваційній діяльності (законодавчі, організаційно-управлінські, фінансово-економічні, техніко-технологічні, соціальні, екологічні, гуманітарні, інформаційні).	Недостатньо уваги приділено зовнішнім ринковим факторам.
В.Г.Мединський [7]	Фактори внутрішнього середовища (управлінське, виробниче середовище, економічні результати діяльності) і фактори зовнішнього середовища (макросередовище, мікросередовище).	Дуже поверхнево розглядаються фінансово-економічні чинники.

Джерело: складено автором за [2,7,8,12,14]

Рисунок 2. Система факторів, що стримують або прискорюють інноваційну діяльність ІСБ

Джерело: запропоновано (складено) автором на основі [3]

Таблиця 3. Класифікація основних факторів впливу на процес формування і розвитку інноваційного потенціалу інтегрованих структур бізнесу

Класифікаційна ознака	Тип факторів	Характеристика факторів
1	2	3
За ступенем контролю	Зовнішні (не контролюються)	Вплив міжнародної конкуренції, наростаючий вплив НТП, державна інноваційна політика, глобальні структурні зрушення, тенденції розвитку української економіки, соціально–економічні процеси.
	Внутрішні (контролюються)	Науково–технічний, маркетинговий, технічний, кадровий, фінансовий потенціал, інформаційні ресурси, інноваційні здібності менеджменту організації.
За тривалістю впливу	Довгострокові	Довгостроковий вплив на рівень інноваційного розвитку (глобалізація і міжнародний поділ праці, ефективність державної інноваційної політики, довгострокові тенденції розвитку економіки, ринку, споживання, попиту і т. ін.).
	Короткострокові	Впливають на рівень інноваційного розвитку протягом невеликого проміжку часу (коливання ринкової кон'юнктури, попиту, отримання короткострокових преференцій і т. ін.).

ІННОВАЦІЙНО–ІНВЕСТИЦІЙНА ПОЛІТИКА

За ступенем впливу на рівень інноваційного розвитку підприємства	Ті, що мають визначальний вплив	Фактори, що мають певний вплив на рівень інноваційного розвитку організації залежно від конкретних соціально–економічних умов.
	Ті, що мають значний вплив	
	Ті, що мають помірний вплив	
За джерелом виникнення	Науково–технічні	Фактори що формують науково–технічний потенціал.
	Організаційно–управлінські	Інноваційні здатності менеджерів, їх уміння створити ефективну систему управління інноваційним розвитком організації.
	Економічні	Можливості і здібності організації з фінансування інноваційного розвитку.
	Природно–екологічні	Закономірності функціонування біосфери; стратегія природокористування на базі перспективних напрямів зменшення енерго–, матеріало– та трудомістких процесів.
	Соціальні	Соціально–демографічні, соціально–культурні, соціально–освітні, соціально–психологічні.
За характером впливу на інноваційний розвиток	Фактори, що стримують інноваційний розвиток	Несприятливе інституційне середовище, низький попит на інноваційну продукцію, брак ресурсного забезпечення.
	Фактори, що сприяють інноваційному розвитку	Ефективна державна інноваційна політика, розвинена інноваційна інфраструктура, сприятливе інституційне середовище, високий інноваційний потенціал.
	Фактори, що мають двоякий вплив на інноваційний розвиток	Кризові явища в економіці, конкуренція.
За характером міжфакторної взаємодії	Незалежні	Державна інноваційна політика, управлінський потенціал організації.
	Взаємопов'язані	Якісна освіта, кадровий потенціал підприємства.
За ступенем передбачуваності	Випадкові	Зміна кон'юнктури ринку.
	Закономірні	Ефективна державна політика, інституційне середовище, структурні зрушення в економіці.
За характером прояву	Прямого впливу	Заходи щодо прямого регулювання інноваційного розвитку.
	Непрямого впливу	Інституційне регулювання інноваційного розвитку підприємства.

Джерело: систематизовано автором на основі [3]

Висновки

Ринкові умови господарювання, багатоваріантність моделей прийняття рішень надають безліч можливостей для функціонування ІСБ. Якщо за умов централізовано–планової системи економіки мета діяльності підприємств полягала у виконанні регламентованих завдань, виражених у натуральних показниках, і саме для цього формувалася потенціал (потужність) підприємства, то в ринковій економіці ІСБ можуть самостійно визначати і обсяги виробництва, і номенклатуру продукції, і постачальників. Саме самостійність вимагає від менеджменту підприємства спочатку визначати цілі, стратегію, а вже потім створювати і розвивати відповідний інноваційний потенці–

ал. Реалізацію поставлених цілей інноваційної діяльності ІСБ в умовах ринку зумовлює наявність різноманітних чинників – макро–, мікро– та мезосередовища підприємства [10].

Варто наголосити, що чинники, які впливають на розвиток інноваційного потенціалу ІСБ, мають тісний діалектичний взаємозв'язок. Можна констатувати, що в Україні загалом створене макроекономічне середовище як зовнішній чинник розвитку інноваційного потенціалу ІСБ. За своїм змістом воно є безпосереднім оточенням, у якому функціонують суб'єкти підприємницького сектора. Саме воно визначає, як ці суб'єкти, імплементуючи виробничу функцію, здійснюють фінансування власної діяльності, забезпечуються ресурсами та

реалізують вироблену продукцію або надають послуги. Варто зазначити, що проаналізовані чинники здебільшого взаємопов'язані, зміни одних викликають зміну інших. Більшість із них впливають на результати інноваційної та економічної діяльності і потребують аналізу як на якісному, так і на кількісному рівнях промислових підприємств.

Отже, нами було досліджено фактори, що мають безпосередній вплив на інноваційну діяльність та інноваційний потенціал ІСБ, зокрема, ідентифіковано фактори, що уповільнюють (стримують) інноваційний розвиток, а також ті, що прискорюють (стимулюють) розробку та впровадження інновацій та є драйверами, рушійною силою інноваційних процесів. На основі аналізу наукових підходів та літературних джерел ми доповнили класифікацію та характеристику факторів (чинників) формування та розвитку інноваційного потенціалу ІСБ. Для ІСБ важливо нівелювати вплив дестимулюючих факторів і максимально підсилити дію факторів, які сприяють активізації інноваційної діяльності залежно від стадії розвитку ІСБ.

Список використаних джерел

1. Ганущак Л.М. Інформаційне забезпечення управління розвитком інноваційного потенціалу державних підприємств // Актуальні проблеми економіки. – 2006. – № 10. – С. 37–42.

2. Гейць В.П. Стратегічні виклики XXI століття суспільству та економіці України: Інноваційно-технологічний розвиток економіки : В 3 т. / [За ред. В.М. Гейця, В.П. Семиноженка, Б.Є. Кваснюка]. – К. : Фенікс, 2007. – Т. 2. – 564 с.

3. Жаровська Н.Ю. Класифікація та характеристика факторів впливу на інноваційну діяльність машинобудівних підприємств // Міжнародний науково-виробничий журнал «Сталий розвиток економіки» Випуск №3. 2015. С. 191–197.

4. Ілляшенко С. М. Управління інноваційною діяльністю. Основи інноваційного менеджменту : магістерський курс: підручник / за заг. ред. д.е.н., проф. С. М. Ілляшенка. – Суми: Університетська книга, 2014. – 856 с.

5. Комарецька П.В. Фінансовий потенціал: його складові, фактори впливу та умови розвитку // Вісник Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна «Еволюція наукових знань і сучасні проблеми економічної теорії»: Економічна серія. – Вип. № 663, 2005. – Харків: ХНУ ім. В.Н.Каразіна. – С.144–148.

6. Краснокутська М.В. Інноваційний менеджмент: Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2003. – 504 с.

7. Кузьмін О. Фактори інноваційного розвитку підприємств / О. Кузьмін, Т. Кужда [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.experts.in.ua/baza/analytic/index.php?ELEMENT_ID=11391.

8. Медынский В.Г. Инновационный менеджмент / В.Г. Медынский. – М. : ИНФРА–М, 2007. – 304 с.

9. Паламарчук Л.С. Словник української мови / Л.С. Паламарчук // Українська мова: енциклопедія. – К. : В. «Укр. енцикл.» ім. М.П. Бажана, 2004. – 612 с.

10. Пузирьова П. В. Сучасні аспекти управління ризиками в інноваційній діяльності підприємства / П. В. Пузирьова // Сучасні проблеми менеджменту : матеріали XV Міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, 25 жовтня 2019 року. – Київ : НАУ, 2019. – С. 127–128.

11. Сидорчук І. П. Сутність, структура та особливості оцінювання інноваційного потенціалу промислового підприємства / І. П. Сидорчук // Економіка і регіон. – 2014. – № 2. – С. 97–101. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/econrig_2014_2_18.

12. Твисс Б. Управление научно-техническими нововведениями / Б. Твисс ; [сокр. пер. с англ. ; Авт. предисл. науч. ред. К.Ф. Пузыня]. – М. : Экономика, 1989. – 217 с.

13. Управление организацией: Энциклопедический словарь / [под ред. А.Г. Поршнева и др.]. – М. : ИНФРА, 2001. – 812 с.

14. Федулова Л.І. Інноваційний розвиток економіки: модель, система управління, державна політика : [монографія] / Л.І. Федулова. – К. : Основа, 2005. – 552 с.

15. Шилова О. Ю. Інноваційний потенціал підприємства: сутність і механізм управління / О. Ю. Шилова, Є. С. Чермошенцева // Маркетинг і менеджмент інновацій, 2012, № 1 С. 220–227. <http://mmi.fem.sumdu.edu.ua>.

16. Шкарлет С.М. Інноваційний розвиток підприємства: навч. посіб. / С. М. Шкарлет, В. П. Ільчук. – Чернігів: Черніг. нац. технол. ун-т, 2015. – 308 с.

References

1. Hanushchak L.M. Informatsiine zabezpechennia upravlinnia rozvytkom innovatsiinoho potentsialu derzhavnykh pidpriemstv // Aktualni problemy ekonomiky. – 2006. – № 10. – S. 37–42.

2. Heits V.P. Stratehichni vyklyky KhKhl stolittia suspilstvu ta ekonomitsi Ukrainy: Innovatsiino-tekhnolohichni rozvytok ekonomiky : V 3 t. / [Za red. V.M. Heitsia, V.P. Semynozhenka, B.Ye. Kvasniuka]. – К. : Feniks, 2007. – Т. 2. – 564 с.

3. Zharovska N.Yu. Klyasyfikatsiia ta kharakterystyka faktoriv vplyvu na innovatsiinu diialnist mashynobudivnykh

pidpriemstv // Mizhnarodnyi naukovo–vyrobnychiy zhurnal «Stalyi rozvytok ekonomiky» Vypusk №3. 2015. S. 191–197.

4. Illiashenko S. M. Upravlinnia innovatsiinoiu diialnistiu. Osnovy innovatsiinoho menedzhmentu : mahisterskyi kurs: pidruchnyk / za zah. red. d.e.n., prof. S. M. Illiashenka. – Sumy: Universytetska knyha, 2014. – 856 s.

5. Komaretska P.V. Finansovyi potentsial: yoho skladovi, faktory vplyvu ta umovy rozvytku // Visnyk Kharkivskoho natsionalnoho universytetu im. V.N.Karazina «Evolutsiia naukovykh znan i suchasni problemy ekonomichnoi teorii»: Ekonomichna seriia. – Vyp. № 663, 2005. – Kharkiv: KhNU im. V.N.Karazina. – S.144–148.

6. Krasnokutska M.V. Innovatsiinyi menedzhment: Navch. posibnyk. – K.: KNEU, 2003. – 504 s.

7. Kuzmin O. Faktory innovatsiinoho rozvytku pidpriemstv / O. Kuzmin, T. Kuzhda [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : http://www.experts.in.ua/baza/analytic/index.php?ELEMENT_ID=11391.

8. Medynskiy V.G. Innovatsionnyy menedzhment / V.G. Medynskiy. – M.: INFRA–M, 2007. – 304 s.

9. Palamarchuk L.S. Slovyk ukrainskoi movy / L.S. Palamarchuk // Ukrainska mova: entsyklopediia. – K.: V. «Ukr. entsykl.» im. M.P. Bazhana, 2004. – 612 s.

10. Puzyrova P. V. Suchasni aspekty upravlinnia ryzykamy v innovatsiinii diialnosti pidpriemstva / P. V. Puzyrova // Suchasni problemy menedzhmentu : materialy XV Mizhnarodnoi naukovo–praktychnoi konferentsii, m. Kyiv, 25 zhovtnia 2019 roku. – Kyiv : NAU, 2019. – S. 127–128.

11. Sydorochuk I. P. Sutnist, struktura ta osoblyvosti otsiniuvannia innovatsiinoho potentsialu promyslovoho pidpriemstva / I. P. Sydorochuk // Ekonomika i rehion. – 2014. – № 2. – S. 97–101. – Rezhym dostupu: http://nbuv.gov.ua/UJRN/econrig_2014_2_18.

12. Tviss B. Upravlenie nauchno–tekhnikeskimi novovvedeniyami / B. Tviss ; [cokr. per. s angl. ; Avt.

predisl. nauch. red. K.F. Puzynya]. – M. : Ekonomika, 1989. – 217 s.

13. Upravlenie organizatsiei: Entsiklopedicheskiy slovar' / [pod red. A.G. Porshneva i dr.]. – M. : INFRA, 2001. – 812 s.

14. Fedulova L.I. Innovatsiinyi rozvytok ekonomiky: model, systema upravlinnia, derzhavna polityka : [monohrafiia] / L.I. Fedulova. – K. : Osnova, 2005. – 552 s.

15. Shylova O. Yu. Innovatsiinyi potentsial pidpriemstva: sutnist i mekhanizm upravlinnia / O. Yu. Shylova, Ye. S. Chermoshentseva // Marketynh i menedzhment innovatsii, 2012, № 1 S. 220–227. <http://mmi.fem.sumdu.edu.ua>.

16. Shkarlet S.M. Innovatsiinyi rozvytok pidpriemstva: navch. posib. / S. M. Shkarlet, V. P. Ilchuk. – Chernihiv: Chernih. nats. tekhnol. un–t, 2015. – 308 s.

Дані про автора

Пузьрєва Поліна Володимирівна,

к.е.н., доцент кафедри економіки та сфери обслуговування, Київський національний університет технологій та дизайну,

e–mail: komaretskaya@bigmir.net

Данные об авторе

Пузырёва Полина Владимировна,

к.э.н., доцент кафедры экономики и сферы обслуживания, Киевский национальный университет технологий и дизайна,

e–mail: komaretskaya@bigmir.net

Data about the author

Polina Puzyrova,

Ph.D. in Economics, Associate Professor of the Department of Economics and Services, Kyiv National University of Technologies and Design,

e–mail: komaretskaya@bigmir.net